

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

На пошану професора, ректора Руслана
Постоловського

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного
університету

Випуск 21

Рівне – 2011

УДК 94+94 (477)
ББК 63.3(0)
А-437

Рецензенти:

Віднянський Степан – доктор історичних наук, професор, завідувач відділу всесвітньої історії і міжнародних відносин Інституту історії України НАН України
Макар Юрій – професор, доктор історичних наук, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан Михайлович, кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м. Рівне)

Заступник головного редактора:

Шелюк Людмила Олександрівна, кандидат історичних наук, професор (м. Рівне)

Науковий редактор:

Троян Сергій Станіславович, доктор історичних наук, професор (м. Рівне)

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій Миколайович, кандидат історичних наук, доцент (м. Рівне)

Члени редколегії:

Жилок Сергій Іванович, доктор історичних наук, професор (м. Острогож

Киридон Алла Миколаївна, доктор історичних наук, професор (м. Київ)

Степанков Валерій Степанович, доктор історичних наук, професор (м. Кам'янець-Подільський)

Стокосос Надія Георгіївна, доктор історичних наук, професор (м. Рівне)

Фісанов Володимир Петрович, доктор історичних наук, професор (м. Чернівці)

Чухліб Тарас Васильович, доктор історичних наук (м. Київ)

Швецова-Водка Галина Миколаївна, доктор історичних наук, професор (м. Рівне)

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (м. Рівне)

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 21. – Рівне: О.Зень, 2011. – 781с.

ISBN 978-617-601-015-9

УДК 94+94(477)
ББК 63.3(0)

Згідно постанови президії ВАК України часопис «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії» визнано фаховим виданням у галузі історичних наук (постанова від 17 квітня 2010 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія КВ № 15857-4329Р від 12 жовтня 2009 р.

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 11 від 24 червня 2011 р.

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не співпадати з позицією редколегії. Рукописи не повертаються.

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 978-617-601-015-9

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011

32. Швецова-Водка Г. М. Комп'ютерна бібліографія: термінологічні роздуми / Г. М. Швецова-Водка // Вісн. Кн. палати. — 1996. — № 5. — С. 8—10.
33. Швецова-Водка Г. М. Комп'ютерні бібліографічні ресурси: питання класифікації / Г. М. Швецова-Водка // Бібл. вісн. — 2001. — № 5. — С. 13—19.
34. Швецова-Водка Г. Н. Технология виртуального справочно-библиографического обслуживания // Культура народов Причерноморья. — 2007. — № 100. — Т. 2. — С. 27—36.

УДК 930.22:017.1:001.4

Ю.А.Остапчук

ІСТОРИОГРАФІЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТРАДИЦІЙНИХ БІБЛІОТЕЧНИХ КАТАЛОГІВ

Аналізуються визначення термінів: «бібліотечний каталог», «система каталогів», «абетковий каталог», «систематичний каталог», «предметний каталог» та ін.

Ключові слова: історіографія, каталог, бібліотека.

Анализируются определения понятий: «библиотечный каталог», «система каталогов», «азбучный каталог», «систематический каталог», «предметный каталог», и др.

Ключевые слова: историография, каталог, библиотека.

Analysis of definitions: «card catalog, «system catalog, «alphabetical catalog, «systematic catalog, «subject catalog and others.

Keywords: historiography, catalog, library.

Основною складовою довідково-бібліографічного апарата (ДБА) бібліотеки є каталоги, головне призначення яких — інформування користувачів про фонд бібліотеки, розкриття його складу та змісту, виконання завдань бібліотечно-бібліографічного обслуговування. Слово «каталог» — давньогрецького походження й означає «перелік, список» [21, с. 512]. З початку свого існування бібліотечний каталог служив для обліку книжкових багатств. У XVII ст. він стає засобом розкриття бібліотечних фондів і обслуговування читачів. До XIX ст. складання каталогів розглядалося як приватна справа: завідувач бібліотеки одноосібно виконував цю роботу і вважав каталог своєю власністю. У зв'язку з ростом бібліотек і їхніх книжкових фондів над створенням

каталогів почали працювати окремі відділи бібліотек. Вивчення бібліотечних каталогів сьогодні є актуальним напрямом бібліотекознавства.

Історіографія визначення традиційних бібліотечних каталогів поки що висвітлена недостатньо. Праці Б. Ейдельмана, Е. Карачинської, В. Круглікової, В. Сєдих, О. Сокальського, Е. Сукіасяна, Г. Фірсова та інших мають фрагментарний характер і не уможливають відтворення цілісної картини історичного розвитку бібліотечних каталогів (БК) і поглядів щодо їхнього визначення. Основне завдання нашого дослідження — проаналізувати погляди діячів бібліотечно-бібліографічної справи на визначення традиційних БК.

Існує декілька варіантів визначення терміна «бібліотечний каталог». У 1958 р. Є. І. Шамурін у «Словнику книгознавчих термінів» висвітлив таке значення «БК»: «перелік наявних у бібліотеці творів друку чи інших матеріалів, який складений відповідно до певного плану, розкриває зміст бібліотечних фондів і сприяє їх кращому використанню; бібліотечні каталоги радянських бібліотек повинні сприяти більш повному та цілеспрямованому використанню літератури для комуністичного виховання трудящих, підняттю їх ідейно-політичного та культурного рівня, а також надавати допомогу в науковій, виробничій та самоосвітній роботі...» [29, с. 113]. Це визначення є правильним, але заідеологізованим, адже в ньому наголошується на пропагандистській функції, що відповідало вимогам та реаліям того часу.

У 1961 р. в підручнику «Библиотечные фонды и каталоги» під редакцією Ю. В. Григор'єва дано таке визначення БК: «це покажчик творів друку, які знаходяться в бібліотеці, складений з метою допомогти читачу у виборі книг, полегшити працю бібліотекаря при обслуговуванні читачів, при виконанні бібліографічної роботи, комплектуванні та організації фондів» [9, с. 69]. Це визначення не показує відмінностей БК від інших бібліографічних покажчиків.

У 1971 р. в книзі «Специалист — библиотека — библиография» зазначається, що «БК є важливим джерелом інформації про необхідну спеціалістам літературу, інформаційно-пошуковою системою, призначеною для пошуку відомостей про різні види документів» [23, с. 91]. Це визначення здається

неповним, тому що БК є важливим джерелом інформації не тільки для спеціалістів, але й для всіх споживачів інформації. На думку З. М. Амбарцум'яна, БК — це «важливе джерело інформації, яке пов'язує окремі частини фонду бібліотеки та є головним інструментом організації бібліотечних матеріалів» [5, с. 101].

Певним результатом термінологічної праці став ГОСТ 7.26—80 «Библиотечное дело. Основные термины и определения», у якому дано таке визначення БК: «перелік творів друку та інших документів, наявних у фонді бібліотеки чи групи бібліотек, складений за певним принципом, що розкриває склад чи зміст бібліотечних фондів» [1, с. 126].

У 1982 р. відомий індійський бібліотекознавець Ш. Р. Ранганатан зазначив, що каталог — це панорама бібліотеки, в якій відображені всі зв'язки між документами, а не тільки факт їх наявності [18, с. 85]. Це визначення надто загальне, не конкретне і тому не зовсім досконале.

Е. Т. Карачинська у 1992 р. запропонувала таке визначення: «БК — це перелік творів друку й інших документів, наявних у фонді бібліотеки або групи бібліотек, складений у певному порядку» [13, с. 4]. Це визначення повторює ГОСТ 7.26—80, але скорочує його, що не є обґрунтованим.

Е. Р. Сукіасян у 2002 р. в посібнику «Библиотечные каталоги» таким чином визначив БК: «це сукупність розміщених за певними правилами бібліографічних записів про документи, які розкривають склад і зміст фонду бібліотеки чи інформаційного центру» [24, с. 8]. Це визначення більш відповідає теоретичному підходу до БК.

Найбільш вдале, на нашу думку, визначення БК дано в «Короткому термінологічному словнику з бібліографознавства та соціальної інформатики»: «впорядкована множина бібліографічних записів про документи, що є у фонді однієї бібліотеки, її частини чи декількох бібліотек, яка розкриває склад фондів за формальними ознаками документів (автор, назва, місце видання та ін.) чи їхній зміст (за галузми знань або предметами)». В примітках до визначення зазначено: «обов'язковою ознакою БК є наявність у бібліографічних записах шифру зберігання документів, який вказує точну адресу документа в бібліотечному фонді. Як правило, каталоги складаються окремо на різні види документів (текстові неперіодичні видання; періодичні видання;

ноти; грамплатівки тощо). Каталоги можуть існувати в картковій, книжковій або електронній формі» [14, с. 54].

Каталоги кожної бібліотеки утворюють певну систему, за допомогою якої можна «правильно показати свої книжкові скарби та повністю задовольнити різнобічні запити читачів» [11, с. 45]. Існує декілька визначень поняття «система каталогів». У підручнику «Библиотечные фонды и каталоги» 1961 р. дано таке визначення: «це сукупність різних за призначенням і структурою каталогів окремої бібліотеки, взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих один одного. Система каталогів розрахована на максимальне повне задоволення запитів читачів» [9, с. 77]. На думку С. К. Віленської, організація системи каталогів залежить від «завдань бібліотеки, особливостей обслуговування читачів, структури фондів та розміщення бібліотечних приміщень» [11, с. 45]. Т. В. Длугач у 1956 р. у дусі тодішньої ідеології, але також з позиції бібліотекаря зазначила, що система каталогів повинна «забезпечити політично вірне, наукове та всестороннє розкриття фондів бібліотеки, задовольняти багатогранні запити читачів, просте та швидке знаходження матеріалу, економію праці при роботі з каталогом» [12, с. 75].

У підручнику «Библиотечные каталоги» під редакцією Г. І. Чижкової 1977 р. система каталогів охарактеризована як «сукупність організованих, взаємопов'язаних і координованих каталогів та картотек, які всебічно розкривають фонди бібліотеки» [8, с. 238]. У підручнику «Библиография. Общий курс» 1981 р. зазначено, що «система каталогів розкриває різні частини фондів і відображає різні види творів друку» [7, с. 390].

Основні загальносистемні та специфічні властивості системи каталогів висвітлив В. В. Сєдих. На його думку, «система каталогів — це цілісна система. Вона має нову здатність, не властиву компонентам, що її складають (окремим каталогам та картотекам), а саме: забезпечити багатоаспектне розкриття складу і змісту бібліотечного фонду (у авторському, систематичному, предметному та інших аспектах)» [19].

Л. В. Хортюнова запропонувала таке визначення поняттю «система каталогів»: це сукупність взаємопов'язаних каталогів, упорядкованих відповідно до завдань, змісту та структури організації, цільового та читацького призначення [28, с. 50]. Подібне визначення «системи каталогів» використовували й

В. А. Альтшулер та Е. Р. Сукіасян: це «сукупність планомірно організованих, взаємопов'язаних та координованих каталогів і картотек, які всебічно розкривають фонди бібліотеки, відповідно до її завдань» [4, с. 58]. Далі в статті зазначалося, що «система каталогів та картотек постійно розвивається, оперативно реагуючи на будь-які зміни складного багаторівневого організму бібліотеки» [4, с. 64].

У ГОСТі 7.26—80 дано таке визначення системи каталогів: «сукупність планомірно організованих, взаємодоповнюючих і взаємопов'язаних бібліотечних каталогів, які розкривають зміст і склад бібліотечного фонду в різних аспектах» [1, с. 130].

У 1990 р. в практичному посібнику «Систематичний каталог» під редакцією Е. Р. Сукіасяна та в 1998 р. у «Короткому термінологічному словнику з бібліографознавства та соціальної інформатики» зазначено, що «система каталогів — це частина ДБА бібліотеки, яка являє собою сукупність планомірно організованих та взаємопов'язаних каталогів, що доповнюють одне одного» [20, 14].

У ХХІ ст. Е. Р. Сукіасян запропонував більш загальне визначення системи каталогів: «сукупність інформаційно-пошукових масивів, які містять адреси зберігання в інформаційно-пошуковій системі документів із визначеними пошуковими образами документа» [25, с. 21]. Це визначення побудовано в термінах інформатики, як узагальнюючої науки для бібліотекознавства і бібліографознавства.

На нашу думку, система каталогів — це сукупність взаємопов'язаних і координованих каталогів, упорядкованих відповідно до завдань, змісту та структури бібліотеки, її цільового та читацького призначення, основна мета якої — забезпечити багатоаспектне розкриття складу і змісту бібліотечного фонду. Не можна не погодитися з Г. П. Терент'євою, що систему каталогів повинні визначати такі фактори: «склад читачів, їх інтереси, характер запитів; функції бібліотеки, її тип, вид, завдання; економічний та культурний профіль регіону; фонди бібліотеки, їх обсяг, склад, організація, інтенсивність використання; місце даної бібліотеки в системі бібліотек регіону, її зв'язки з іншими бібліотеками, можливості координації комплектування; система методичного керівництва; матеріально-технічна база бібліотеки» [26, с. 59].

За структурою, тобто за способом групування бібліографічних записів, існує кілька видів БК, а найбільш поширені три: абетковий, систематичний, предметний. Розглянемо кожний з них.

У будь-якій бібліотеці, незалежно від її виду, форми власності та підпорядкування, ведеться абетковий каталог (АК). Українська назва каталогу «абетковий» є варіантом до назви «алфавітний каталог», причому не найкращим заміником останньої. «Абетковий» походить від «абетки», що означає: 1) розташовані у певному порядку букви; 2) книжка для початкового навчання грамоти. «Алфавіт» має одне значення, що збігається з першим значенням «абетки». Однозначність цього слова і його інтернаціональний характер є аргументами за доцільність терміна «алфавітний каталог». До речі, в російській мові теж початковою назвою алфавітного каталога було «азбучный», що аналогічно «абетковому», але від неї відмовилися на користь «алфавітного каталогу».

На думку Г. Г. Фірсова, одним із перших визначення АК дав бенедиктинський монах Флоріан Трефлер у 1560 р. : «це каталог, у якому описи книг розташовуються за іменами авторів» [27, с. 45]. Про абетковий, авторський або персональний каталог згадував у XVII ст. Іоганн Хоттінгер у керівництві для бібліотекарів у 4-х частинах «Чотирьохчастинний бібліотекар». У першій половині XIX ст. директор бібліотеки Британського музею Антоніо Паніцці розробив спеціальну інструкцію, відому за назвою «Дев'яносто одне правило Паніцці», в якій чітко сформулював завдання АК: 1) відповісти на запитання, чи є в бібліотеці певна книга, і 2) зібрати всі твори одного автора разом [27, с. 49].

У підручнику «Библиография. Общий курс» під редакцією М. А. Бріскмана та О. Д. Ейхенгольца визначені такі завдання АК: «відповісти на запитання, які видання того чи іншого твору наявні в бібліотеці; які видання видані тим чи іншим закладом» [30, с. 445]. О. П. Коршунов зазначив, що АК «дають можливість виявити книги певного автора, друковані роботи, видані будь-якою організацією (закладом, колективом), визначити, які видання того чи іншого твору є в бібліотеці» [7, с. 391]. Основну мету створення АК правильно висвітлили А. Приходько та Н. Трухан: «максимально відтворити відомості про друковані видання: авторів, редакторів, упорядників, перекладачів, ілюстраторів, авторів вступних статей, передмови, післямови, колективних

авторів, персоналії, заголовки тощо, що дає можливість здійснювати повний інформаційно-дослідницький та науковий пошук» [17, с. 22]. Зазначимо однак, що АК можуть створюватися не тільки на друковані видання, але й на інші види видань.

У ГОСТі 7.26—80 дано таке визначення АК: це «бібліотечний каталог, у якому бібліографічні записи розташовані за абеткою імен або прізвищ індивідуальних авторів, назв колективних авторів або назв творів друку та інших документів» [1, с. 130]. Це визначення повторене в ГОСТі 7.76—96 «Комплектование фонда документов. Библиографирование. Каталогизация. Термины и определения», тільки замість «назв колективних авторів...» тут вказано «найменувань організацій та (або) назв документів», що практично нічого не змінює у даному визначенні [2, с. 367].

У підручнику «Бібліографія. Загальний курс» під редакцією В. Я. Бурана визначено, що «АК відбиває за прізвищами авторів та назвами видань всю літературу, що є у фондах бібліотеки» [10, с. 95]. Додатково до попередніх характеристик АК тут зазначено, що за його допомогою можна встановити, які переклади творів певного автора є в бібліотеці; де, коли, яким видавництвом випущені певні книги. Однак зауважимо, що не кожний АК «відбиває всю літературу, що є у фондах бібліотеки», бо можливі АК на окремі частини бібліотечного фонду.

Згідно з ДСТУ 2394—94 «Комплектування фонду, бібліографічний опис, аналіз документів. Терміни та визначення» АК — «це каталог, у якому бібліографічні записи розташовані за алфавітом» [3, с. 34]. У цьому визначенні сутність АК викладена дещо спрощено, невичерпно й не конкретно. Чіткішим та змістовнішим є визначення АК, подане в навчальному посібнику Е. Т. Карачинської та В. К. Удалової: АК — це «бібліотечний каталог, у якому записи розташовуються в алфавітному порядку прізвищ авторів і назв творів, незважаючи на тематику видань, їхнє призначення, завдяки чому легко встановити наявність у фонді конкретного документа, а також наявність і склад творів того чи іншого автора» [13, с. 6].

У всіх бібліотеках крім АК створюється і систематичний каталог (СК), який, на думку Б. Ю. Ейдельмана, став найбільш розповсюдженим та провідним каталогом з появою у 1560 р. книги Флоріана Трефлера «Методи складання різних покажчиків» [30, с. 251], де зазначалося: «систематичний каталог організовується за

відділами у послідовності розміщення книг на полицях» [30, с. 45]. Г. Г. Фірсов згадує про працю французького книгознавця і бібліографа XVII ст., професора медицини Габрієля Ноде «Поради для упорядкування бібліотек», де вказувалося, що СК має бути побудований таким чином, щоб читач мав змогу одночасно оглянути всі наявні в бібліотеці книги з певного предмету [27, с. 46].

У навчальному посібнику Б. Ю. Ейдельмана «Библиотечная классификация и систематический каталог» визначення СК відсутнє, але дана його детальна характеристика, у тому числі зазначено, що «СК розкриває зміст книжкового фонду в галузевому розрізі та відображає його складові частини в їх логічному зв'язку і співпорядкуванні» [30, с. 255].

У підручнику «Бібліографія. Загальний курс» за редакцією В. Я. Бурана визначено, що «СК розкриває фонди за змістом, виявляє взаємозв'язки різних галузей знань, дає змогу встановити, які книги є з певного питання, отже, й дібрати літературу за тематичними запитам читачів» [10, с. 95].

У навчальному посібнику Е. Т. Карачинської та В. К. Удалової, а також в підручнику за редакцією Г. І. Чижкової дано таке визначення СК: «бібліотечний каталог, у якому записи розташовуються в залежності від змісту документів за галузями знань, а в межах кожної галузі в послідовності від більш загальних ділень до більш конкретних» [13; 8]. У результаті поруч розташовуються записи видань з однієї галузі знання, одного питання, незалежно від прізвища авторів та назв творів. Завдяки цьому СК дає змогу задовольняти запити на книги з тієї чи іншої галузі знання, теми.

У ГОСТах 7.26—80 та 7.76—96 і в посібнику Е. Р. Сукіасяна «Библиотечные каталоги» дано таке визначення СК: «бібліотечний каталог, у якому бібліографічні записи розміщуються за галузями знання відповідно до певної системи класифікації документів» [1; 2; 24]. Подібне визначення СК подане й в «Короткому термінологічному словнику із бібліографознавства та соціальної інформатики»: «бібліотечний каталог, у якому бібліографічні записи згруповані за галузями знань відповідно до вибраної наперед схеми бібліотечно-бібліографічної класифікації» [14, с. 55]. Вважаємо, саме таке тлумачення СК відбиває його сутність як бібліотечної

інформаційно-пошукової системи. А визначення СК, що міститься в ДСТУ 2394—94 («Систематичний каталог — каталог, у якому записи впорядковані відповідно до вибраної наперед класифікаційної системи» [3, с. 35]), є прийнятним для використання в будь-яких інформаційних структурах.

Крім абеткового та систематичного каталогів деякі бібліотеки створюють предметний каталог (ПК). Г. Г. Фірсов вважає, що вперше визначення ПК запропонував у XVII ст. Йоганн Хоттингер в керівництві для бібліотекаря: «каталог, де матеріал групується за алфавітом предметів, які відповідають змісту книг» [27, с. 47].

За підручником О. С. Сокальського ПК — це такий каталог, у якому документи відображені за їх змістом, але описи на картках згруповані не за галузями знань, а за предметами, питаннями чи поняттями, яким присвячено твори друку [22, с. 177]. У 1973 р. в посібнику для бібліотекарів «Предметний каталог» дано таке визначення: «ПК — оперативний інформаційно-пошуковий апарат, який виконує функцію відбору, організації, зберігання і видачі інформації про літературу з окремих предметів» [16, с. 6]. Недоліки цих визначень — у тому, що нічого не сказано про послідовність предметних рубрик.

Натомість у ГОСТі 7.26—80 зазначено, що ПК — це «бібліотечний каталог, у якому бібліографічні записи групуються за алфавітом назв предметів, про які йдеться в творах друку» [1, с. 131]. Подібне визначення ПК дано й в ГОСТі 7.76—96 та в «Короткому термінологічному словнику із бібліографознавства та соціальної інформатики»: «бібліотечний каталог, у якому бібліографічні записи згруповані за алфавітом предметних рубрик» [2; 14]. Завдяки цьому в одному місці в ПК розташовуються відомості про книги, в яких розглядається один і той самий предмет, але з точки зору різних галузей знань. Саме тому, на думку Е. Т. Карачинської та В. К. Удалової, ПК своєю структурою нагадує енциклопедичний словник [13, с. 7].

У ДСТУ 2394—94 ПК визначається як такий, де записи впорядковані за предметами в абетковому чи систематичному порядку [3, с. 35]. Проте, як справедливо зазначив В. В. Седих, у нашій країні предметні каталоги не мають систематичної структури, вони будуються за абеткою предметних рубрик. Така структура каталогу дозволяє доволі легко вносити зміни до предметних рубрик, оперативно включати рубрики, що

відображають документи з актуальної тематики, а також вести бібліографічний пошук, не маючи спеціальних знань, а лише за назвою об'єкта, який цікавить читача [19, с. 114].

На думку В. П. Круглікової, при побудові ПК особливе значення набуває визначення змісту поняття «предмет»: це суспільно-політичне явище, подія, процес; це те, на що спрямовано діяльність пізнання; предмет наукового дослідження, вивчення; цикл знання з певної навчальної дисципліни, предмет викладання тощо [15, с. 10—11]. В. В. Сєдих вважає, що «предметом є будь-який об'єкт дослідження природи, галузі виробництва, духовних запитів чи мислення людини, інакше кажучи — все те, що в науці і в практиці виділяють як окремий об'єкт вивчення, описування, дослідження, що викликає певний інтерес і відображений у присвяченій йому літературі. Завдання такого каталогу — швидко дати читачеві безпосередню довідку про всю літературу, яка є в бібліотеці з того чи іншого питання або предмета» [19, с. 114].

Проаналізувавши вищенаведені визначення, можна зробити висновок, що ПК є важливим елементом ДБА бібліотеки, який відображає документи за «предметним принципом», доповнюючи СК.

Розгляд термінологічних аспектів визначення бібліотечних каталогів свідчить про зміни і розвиток їхніх дефініцій, які затверджувалися у навчальних виданнях, словниках і стандартах. На даний час існує потреба у подальшій уніфікації цих визначень, адже при всьому багатстві та різноманітті публікацій про БК, науковці не виробили єдиної термінології щодо їх визначення.

Джерела та література

1. ГОСТ 7.26—80. Библиотечное дело. Основные термины и определения // Стандарты по библиотечному делу и библиографии. — Изд. офиц. — М. : Изд-во стандартов, 1985. — С. 125—137.
2. ГОСТ 7.76—96. Комплектование фонда документов. Библиографирование. Каталогизация. Термины и определения // Сборник основных российских стандартов по библиотечно-информационной деятельности / [сост. Т. В. Захарчук, О. М. Зусьман]. — СПб. : Профессия, 2005. — С. 317—354.
3. ДСТУ 2394—94. Інформація та документація. Комплектування фонду, бібліографічний опис, аналіз документів. Терміни та визначення. — К. : Держстандарт України, 1994. — 89 с.

4. Альтшуллер В. А. Влияние функций национальной библиотеки на систему ее каталогов / В. А. Альтшуллер, Э. Р. Сукиасян // Совет. библиотековедение. — 1979. — № 6. — С. 57—64.
5. Амбарцумян З. А. Библиотечные каталоги как источник информации // Библиотековедение и библиогр. за рубежом. — 1967. — № 22. — С. 100—120.
6. Библиография. Общий курс : учеб. для библ. фак. ин-тов культуры / под ред. М. А. Брискмана, А. Д. Эйхенгольца. — М. : Книга, 1969. — 560 с.
7. Библиография. Общий курс : учеб. для студ. библ. фак. ин-тов культуры, пед. вузов и ун-тов / под ред. О. П. Коршунова. — М. : Книга, 1981. — 551 с.
8. Библиотечные каталоги / под. ред. Г. И. Чижковой. — 2-е изд. перераб. и доп. — М. : Книга, 1977. — 303 с.
9. Библиотечные фонды и каталоги : учебник / под ред. Ю. В. Григорьева. — М. : Совет. Россия, 1961. — 384 с.
10. Буран В. Я. Бібліографія. Загальний курс : навч. посіб. для учнів культ.-освіт. училищ / В. Я. Буран, О. П. Довгопола, В. В. Пупченко. — К. : Вища шк., 1984. — 215 с.
11. Виленская С. К. Система каталогов в библиотеке МГУ // Совет. библиогр. — 1955. — № 40. — С. 45—57.
12. Длугач Т. В. Каталоги — единый справочно-библиографический аппарат библиотеки // Совет. библиогр. — 1956. — № 43. — С. 75—80.
13. Карачинська Е. Т. Бібліотечні каталоги : навч. посіб. з дисципліни «Орг. бібл. фондів і каталогів» для підготовки мол. спеціалістів вузів / Е. Т. Карачинська, В. К. Удалова. — Х. : Основа, 1992. — 160 с.
14. Короткий термінологічний словник із бібліографознавства та соціальної інформатики / Г. М. Швецова-Водка, Г. В. Сілкова, Л. О. Черепуха [та ін.]; наук. ред. і авт. вступ. ст. Г. М. Швецова-Водка. — К. : Кн. палата України, 1998. — 116 с.
15. Кругликова В. П. Основные принципы предметного каталога и его место в системе библиотечных каталогов // Совет. библиогр. — 1950. — Вып. 1. — С. 3—26.
16. Предметный каталог. Общая методика предметизации. Организация и ведение каталога : пособие для библиотекарей / отв. ред. Л. Г. Волгарь. — М. : Книга, 1973. — 125 с.
17. Приходько А. Розроблення традиційних карткових каталогів видань / А. Приходько, Н. Трухан // Вісн. Кн. палати. — 2007. — № 10. — С. 22—27.
18. Развитие каталогизации за рубежом: обзоры и рецензии // Библиотековедение и библиогр. за рубежом. — 1986. — Вып. 110. — С. 77—87.

19. Седих В. В. Бібліотечні каталоги як інформаційно-пошукові системи : навч. посіб. / В. В. Седих, Г. П. Терентьева, В. К. Удалова. — Х., 2003. — 193 с.
20. Систематический каталог : практ. пособие / сост. Э. Р. Сукиасян. — М. : Кн. палата, 1990. — 182 с.
21. Словник іншомовних слів : 23000 слів та термінологічних словосполучень / уклад. Л. О. Пустовіт, О. І. Скопненко, Г. М. Сюта, Т. В. Цимбалюк. — К. : Довіра, 2000. — 1018 с.
22. Сокальський О. С. Бібліотечні фонди і каталоги : підручник / О. С. Сокальський, Є. П. Тамм, В. М. Туров. — К. : Вища школа, 1971. — 363 с.
23. Специалист — библиотека — библиография: опыт исследования профессиональных потребностей в информации / Гос. публ. б-ка им. М. Е. Салтыкова-Щедрина. — М. : Книга, 1971. — 446 с.
24. Сукиасян Э. Р. Библиотечные каталоги : метод. материалы. — М. : ИПО Профиздат. — 2002. — 191 с.
25. Сукиасян Э. Р. Система каталогов и динамика развития современной библиотеки // Науч. и техн. б-ки. — 2006. — № 4. — С. 18—33.
26. Терентьева Г. П. Система каталогов и картотек областных юношеских библиотек // Совет. библиотековедение. — 1984. — № 5. — С. 58—63.
27. Фирсов Г. Г. Книгописание и организация алфавитного каталога : учебник / Г. Г. Фирсов. — М. : Книга, 1971. — 223 с.
28. Хортюнова Л. В. Система каталогов и картотек детской библиотеки // Совет. библиотековедение. — 1973. — № 2. — С. 49—59.
29. Шамурин Е. И. Словарь книговедческих терминов для библиотекарей, библиографов, работников печати и книжной торговли. — М. : Совет. Россия, 1958. — 340 с.
30. Эйдельман Б. Ю. Библиотечная классификация и систематический каталог : учеб. пособие для библиотеч. фак. ин-тов культуры, пед. ин-тов и ун-тов / Б. Ю. Эйдельман. — М. : Книга, 1977. — 311 с.

УДК 930.1 (477)

О.А.Полянський

БИТВИ ЗА ІСТОРІЮ УКРАЇНИ: ВІД ПОСТМОДЕРНІСТСЬКИХ ІНТЕРПРЕТАЦІЙ ДО ПРЯМОЇ УКРАЇНОФОБІЇ

У статті аналізуються новітні тенденції в сучасній українській історіографії, зокрема постмодерністські інтерпретації історії України.

Ключові слова: історія України, постмодернізм, фальсифікація, українофобія.

ЗМІСТ

Савчук П.О. ПОСТОЛОВСЬКИЙ РУСЛАН МИХАЙЛОВИЧ – ЛЮДИНА, ОРГАНІЗАТОР, НАУКОВЕЦЬ.....	3
---	---

ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Жук О. М. СОЦІАЛЬНІ ТА ЕТНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОСЕЛЕНЬ КРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ В 1569-1648 РР.	13
--	----

Карімова К. В. ВПЛИВ ЕТНІЧНИХ ГРУП НА КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я В КІНЦІ ХVІІІ – СЕРЕДИНІ ХІХ СТ.	28
--	----

Іванова В.О. ГЕНЕРАЛ М.І. ДРАГОМИРОВ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-ТУРЕЦЬКОЇ ВІЙНИ 1877 – 1878 РР.....	34
--	----

Проскурняк В.П. ОСИП МАКОВЕЙ ТА ІДЕЯ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ КІН. ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.	51
---	----

Пальчевський Р.С. СОКІЛЬСЬКИЙ РУХ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ У ПЕРІОД МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ	63
---	----

Журавльова С.П. УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ НА ПОЧАТКУ 20-Х РР. ХХ СТ.....	71
---	----

Дерман І. П. РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я В 20-ТІ – НА ПОЧАТКУ 40-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ	82
---	----

Давидюк Р.П. ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АНАНІЯ ВОЛИНЦЯ В УМОВАХ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ.....	91
---	----

Гуменюк О. В. ОРГАНІЗАЦІЯ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ (1939-1941 РР.).....	102
Півоварчук В.М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ УКРАЇНО-ПОЛЬСЬКИХ ВЗАЄМИН 1939-1941 РР.....	108
Капіган Л.І. МОВНА ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ РАДЯНСЬКОЇ ШКОЛИ В ЗАКАРПАТТІ ПОВОЄННОГО ПЕРІОДУ	115
Киридон П.В. ДІЯЛЬНІСТЬ НОМЕНКЛАТУРИ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ В 1945-1953 РОКАХ	128
Дубей В.І. ЗАСАДИ АВТОТРАНСПОРТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ...	141
Киридон А.М. УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ФОРМАТІ КРОС – ІСТОРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	149
Петрук Л.П. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ	167
Чорна Л.О. РІДНА ПРИРОДА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ УКРАЇНЦІВ.....	176
Безкоровайна О.В. ФІЛОСОФСЬКІ ТА КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ФЕНОМЕНА ОСОБИСТІСНОГО САМОСТВЕРДЖЕННЯ.....	185
Карпухіна Т.О. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ У НОВІТНІЙ ПЕРІОД	207

Веремейчик Л. Ф.
ДУХОВНЕ СЛУЖІННЯ ТА КАПЕЛАНСТВО В ЗБРОЙНИХ
СИЛАХ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 232

Сойчук Р.
СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНА УКРАЇНСЬКОГО МЕНТАЛІТЕТУ 243

ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС

Прищепя Б.А.
ІСТОРІЯ АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПЕРЕСОПНИЦІ..... 255

Семешук В. М.
СУСПІЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ТА ПРИРОДНИЧІ
ПЕРЕДУМОВИ ПОЧАТКУ МЕЛІОРАТИВНИХ
РОБІТ НА ВОЛИНІ В КІНЦІ ХІХ СТОЛІТТЯ..... 266

Прищепя О.П.
УЧАСТЬ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ФОРМУВАННІ
МІСЬКОГО ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ
У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.
(НА ПРИКЛАДІ РІВНЕНСЬКОГО РЕАЛЬНОГО УЧИЛИЩА) 273

Галуха В.Л.
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ
Й ЗЕМЛЕВОЛОДІННЯ У ХОДІ АГРАРНОЇ РЕФОРМИ
НА ВОЛИНІ У МІЖВОСННИЙ ПЕРІОД..... 283

Жив'юк А.
ФОРМУВАННЯ І ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ
КОМПАРТІЙНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ ВПРОДОВЖ 1940-х РОКІВ
(НА МАТЕРІАЛАХ РІВНЕНСЬКОГО ОБКОМУ КП(Б)У) 293

Михальчук Р. Ю.
ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИКИ ГОЛОКОСТУ В ПІВДЕННІЙ
РІВНЕНЩИНІ (на прикладі Здолбунівського району)..... 304

Ларькіна Л.М.
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
СТВОРЕННЯ КОМІСІЙ СПРИЯННЯ ЗА ДОТРИМАННЯМ
ЗАКОНОДАВСТВА ПРО РЕЛІГІЙНІ КУЛЬТИ
НА ВОЛИНІ (1961–1966 рр.) 316

Доброчинська В. А., Шеретюк В.М.
СТОРИНКИ ІСТОРІЇ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ (1967–1998 рр.)..... 322

Білявцева О.В.
ЗБЕРЕЖЕННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ
ТА САКРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНЦІВ
ПРАВОСЛАВНИМИ МОНАСТИРЯМИ РІВНЕНЩИНИ
(НА ПРИКЛАДІ СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКОГО
ГОРОДОЦЬКОГО ТА СВЯТО-ТРОЇЦЬКОГО
КОРЕЦЬКОГО ЖІНОЧИХ МОНАСТИРІВ) 339

Жилюк С. І.
СТАНОВИЩЕ ІУДЕЙСЬКИХ ГРОМАД
НА ЖИТОМИРЩИНІ В РОКИ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ..... 346

Чура В.І.
НАСЛІДКИ КОМПАРТІЙНОГО РЕФОРМУВАННЯ
НАРОДНОГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 1988 РОЦІ..... 357

Демянюк І.В.
ПРЕДТЕЧА НЕЗАЛЕЖНОСТІ
ДО ПИТАННЯ ПРО ВИНИКНЕННЯ НАРОДНОГО
РУХУ УКРАЇНИ НА РІВНЕНЩИНІ..... 368

**ПРОБЛЕМИ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ І
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН: НАУКОВИЙ ДИСКУРС**
Полнохович Ю. Ю.
«ЮВІЛЕЙНІ ЦЕРЕМОНІЇ» ЗА ДАНИМИ НАПИСІВ
МАЙЯ КЛАСИЧНОГО ПЕРІОДУ..... 385

Петрович І.
ІШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ ФЕОДАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ В ЧЕХІЇ..... 395

Якимчук О.О.
НАСТУП ДЕРЖАВИ НА МАЙНОВІ ІНТЕРЕСИ
КНЯЗІВ ЛЮБОМИРСЬКИХ У КОНТЕКСТІ
ПОЛЬСЬКОГО ПОВСТАННЯ 1830-1831 РР. 404

Шеретюк Р.М. ЕТНОКОНФЕСІЙНІ ПРОЦЕСИ У СЕРЕДОВИЩІ УНІАТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ ХОЛМЩИНИ І ПІДЛЯШШЯ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ.....	415
Венгер Н. В. ЕТНІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ ХІХ СТ. ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН: НА ПРИКЛАДІ МЕНОНІТСЬКОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ТРАДИЦІЇ	424
Троян С.С. НІМЕЧЧИНА НА ШЛЯХАХ «СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ»: АДМІРАЛ А. ФОН ТІРПІЦ І ПРОГРАМА БУДІВНИЦТВА ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКОГО ФЛОТУ	444
Василюк А.В. СПІЛКИ У ПРАЗІ В 1890-1910 РОКАХ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТВОРЕННЯ МІЖЕТНІЧНОГО КЛІМАТУ	454
Бунечко С. М. АГРАРНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ В ПОЛЬЩІ 1930-Х РР. КРИЗЬ ПРИЗМУ ЇЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	464
Луцик Г. РОЛЬ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ СЛОВАЧЧИНИ У СТАНОВЛЕННІ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ (1945-1948 РОКИ).....	476
Субот О.А. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ 1948 – 1954 РР. «СПРАВА СЛАНСЬКОГО».....	497
Філіпчук І.В. РОЛЬ ЧАСОПИСУ «LITERARNI LISTY» У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 60-Х РОКІВ ХХ СТ.....	517
Віруцька С.В. БОЛГАРІЯ І «ПРАЗЬКА ВЕСНА» 1968 РОКУ	521

Жулканич Н., Безега Т.
ОСОБЛИВОСТІ АГРАРНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ
В РУМУНІЇ (80-90-і рр. ХХст.)..... 532

Санжаревський О.І.
ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ ВЗАЄМИН
РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ З КРАЇНАМИ БАЛТІЇ
В 90-Х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ..... 541

ПРОБЛЕМИ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА ІСТОРІОГРАФІЇ

Савчук П.О.
НАУКОВА ШКОЛА
«ІСТОРІЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ НАРОДІВ»..... 550

Грипич С.Н.
ПОСТАТЬ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
У КОНТЕКСТІ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ
ТА КНИЖКОВОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ..... 561

Деміроглу Х.
ІСТОРИЧНІ МАТЕРІАЛИ ПРО ВОЛЗЬКИХ БУЛГАР..... 570

Синяк І.Л.
ФОРМУЛЯРИ ВИКОНАВЧОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ
ВІЙСЬКА ЗАПОРОЗЬКОГО НИЗОВОГО
В ДОБУ НОВОЇ СІЧІ..... 588

Постоловський Р.М.
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ
НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНИХ ТРАДИЦІЙ У
ДЕРЖАВОТВОРЕННІ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ..... 599

Казначеева Л.М.
ДЖЕРЕЛА ДО ВИВЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ВОЛИНСЬКОГО ДВОРЯНСЬКОГО ЗІБРАННЯ..... 635

Троян П.С.
АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ
НІМЕЦЬКОГО КОЛОНІАЛІЗМУ..... 644

Кузьменко Л.І. ЛИСТУВАННЯ ВАСИЛЯ ДОМАНИЦЬКОГО ЯК ДЖЕРЕЛО ДЛЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ЙОГО СТОСУНКІВ З РОДИНОЮ	649
Шатрова М.Б. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА КІНЦЯ ХІХ — 30-Х РР. ХХ СТОЛІТТЯ: ІСТОРІОГРАФІЯ ПИТАННЯ.....	661
Багрій Т.М. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ЗМІНИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ (1918 – 1938 РР.) У СУЧАСНИХ ІСТОРІОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ЧЕХІЇ.....	672
Підберезних І.Є. ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ США У ДАЛЕКОСХІДНОМУ РЕГІОНІ (1945-1991 роки): ДЖЕРЕЛОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ.....	683
Хмельницький Б. І. СУСПІЛЬНО ЗОРІЄНТОВАНІ ДОКУМЕНТИ ІЄРАРХІЇ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ.....	702
Заглинська Л.В. ФІЛОСОФІЯ ЕКОНОМІКИ: ЕВОЛЮЦІЯ КОНЦЕПЦІЙ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	710
Трачук Л. НАУКОВА РОЗРОБКА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ В БІБЛІОГРАФІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ В ІСТОРИЧНОМУ РОЗРІЗІ	719
Остапчук Ю.А. ІСТОРІОГРАФІЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТРАДИЦІЙНИХ БІБЛІОТЕЧНИХ КАТАЛОГІВ.....	733
Полянський О. БИТВИ ЗА ІСТОРІЮ УКРАЇНИ: ВІД ПОСТМОДЕРНІСТСЬКИХ ІНТЕРПРЕТАЦІЙ ДО ПРЯМОЇ УКРАЇНОФОБІЇ	744
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	770

Наукове видання

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки

Рівненського державного гуманітарного університету

Збірник наукових праць

Випуск 21

Відповідальний за підготовку збірника до видання – *С. С. Троян*

Технічне редагування – *колектив філологів кафедри методики викладання культури української мови РДГУ*

Комп'ютерна верстка – *О. Ю. Третьяк, В. Б. Самсонюк*

Обкладинка – *Г. В. Волохов*

Фото – *В. Ю. Ричко*

Підписано до друку 10.06.2011 р.

Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсет. Друк різнографічний.

Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 42,3.

Тираж 300. Зам. №105/1

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 21. – Рівне: О.Зень, 2011. – 781с.

ISBN 978-617-601-015-9

Видавець О.Зень
Свідоцтво РВ №26 від 6 квітня 2004 р.
пр.Кн.Романа, 9/24, м.Рівне, 33022
тел.: 0-362-24-45-09; 0-67-36-40-727
E-mail: olegzen@ukr.net

Віддруковано засобами різнографічного друку
Друк: ПП І. О. Самборський
вул. Толстого, 3, м. Рівне, 33028
тел.: 0-362-22-41-20